

۱ - کدام واژه با واژه‌های دیگر، هم‌خانواده نیست؟

- ۱) اوهام ۲) موهبت ۳) موهوم ۴) وهم

۲ - مفهوم و کاربرد «چو» در کدام گزینه، متفاوت با گزینه‌های دیگر است؟

- ۱) چو بفروختی، از که خواهی خرید؟
۲) میبچ از ره راست بر راه کج
۳) چو دانش، نبینی تو سرمایه‌ای
۴) چو دیدی که بسیار شد دشمنت
متاع جوانی به بازار نیست
چو در هست، حاجت به دیوار نیست
به از دانشت هیچ بازار نیست
به همت بیفزای و پرکار باش

۳ - کدام گزینه، پرسشی است که بر انکار موضوع تأکید دارد؟

- ۱) اینک تو را چه شد، کای مرغ خانگی
۲) دیدار یار غایب، دانی چه ذوق دارد؟
۳) دلا، غافل ز سبحانی، چه حاصل؟
۴) خبرت هست که مرغان سحر می‌گویند:
کوشش نمی‌کنی، پری نمی‌زنی؟
ابری که در بیابان بر تشنه‌ای بیارد
مطیع نفس شیطانی، چه حاصل؟
آخر ای خفته، سر از خواب جهالت بردار؟

۴ - در کدام گزینه، همه واژه‌ها «هم‌خانواده» هستند؟

- ۱) اخلاص، مخلص، مخصوص ۲) شوق، اشتیاق، مشوق ۳) استعمال، معلومات، معامله ۴) حیران، ریحان، متحیر

۵ - در کدام گزینه، مسندهای متن زیر به درستی مشخص شده است؟

«نوجوانی تولد دوباره انسان است. در این مرحله پر تب و تاب، نوجوان افزون بر رابطه با خود، نیازمند رابطه‌ای دیگر نیز هست. نیازمند دو چشم دیگر که نوجوان را ببیند و به او بگوید کیست و چگونه است. از همین جاست که دوستی و پیوند با دیگران آغاز می‌شود.»

- ۱) انسان - نیز - آغاز ۲) نوجوانی - نیز - دوستی ۳) دوباره انسان - نیازمند - دوستی ۴) تولد - نیازمند - آغاز

۶ - در کدام نوع لحن، خواننده با حفظ روحیه نیک‌اندیشی و خیرخواهی، نرمی و ملایمت در گفتار را به کار می‌گیرد؟

- ۱) لحن روایی ۲) لحن تعلیمی ۳) لحن عاطفی ۴) لحن توصیفی

۷ - نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) نیابد بدو نیز اندیشه راه / که او برتر از نام و جایگاه (نهاد - مسند)
۲) آینه چون نقش تو بنمود راست / خودشکن آینه شکستن خطاست (متمم - مفعول)
۳) آن خدا بی‌رحم بود و خشمگین / خانه‌اش در آسمان دور از زمین (مسند - نهاد)
۴) تا قیامت سخن اندر کرم و رحمت او / همه گویند و یکی گفته نباید ز هزار (مفعول - متمم)

۸ - بیت زیر با کدام بیت ارتباط معنایی ندارد؟

«چو بفروختی، از که خواهی خرید؟ متاع جوانی به بازار نیست»

- ۱) بیا ای سرو، گلزار جوانی را غنیمت دان
۲) چنان به حسن و جوانی خویشتن، مغرور
۳) دریاب که ایام گل و صبح جوانی
۴) ز کف، عمر و جوانی رفت افسوس
که خواهد نوبهار حسن را روزی خزان آمد
که داشت از دل بلبل، هزار گونه فراغ
چون برق کند جلوه و چون باد گریزد
بهار زندگانی رفت افسوس

۹- در کدام گزینه، آرایه تشبیه دیده نمی‌شود؟

- (۱) متاع جوانی به بازار نیست.
 (۲) درخت اعمال نیک در بهشت بنشانی.
 (۳) آینه چون نقش تو بنمود راست
 خود شکن، آینه شکستن خطاست
 (۴) فهم عاجز شود از حقه یاقوت انار.

۱۰- کدام گزینه «پرسش انکاری» ندارد؟

- (۱) می‌توان ای دوست، بی آب و هوا یک عمر زیست؟
 (۲) که باور می‌کند در باغ ما، داغ صنوبر را؟
 (۳) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش؟
 (۴) فضل خدای را که تواند شمار کرد؟

۱۱- در بیت زیر، کدام گزینه وجود ندارد؟

- «چو بفروختی از که خواهی خرید؟
 متاع جوانی به بازار نیست»
 (۱) متمم
 (۲) پرسش انکاری
 (۳) فعل اسنادی
 (۴) فعل آینده

۱۲- در بیت زیر، نقش کدام واژه به درستی مشخص نشده است؟

- «آینه چون نقش تو بنمود راست
 خود شکن، آینه شکستن خطاست»
 (۱) آینه (مصراع اول): نهاد
 (۲) نقش: مفعول
 (۳) راست: مسند
 (۴) خود: مفعول

۱۳- بیت «آینه چون نقش تو بنمود راست / خود شکن، آینه شکستن خطاست» بر چه مفهومی تأکید دارد؟

- (۱) واقعی
 (۲) فروتنی
 (۳) عدم عیب جویی
 (۴) بزرگی

۱۴- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) مرزبان‌نامه اثر سعدالدین وراوینی است که آن را به زبان طبری نوشته است.
 (۲) اسرارالتوحید کتابی در احوال شیخ ابوسعید ابی‌الخیر است.
 (۳) حافظ، بزرگ‌ترین غزل‌سرای ایران، در قرن هشتم است.
 (۴) «هفت اورنگ» جامی شامل هفت مثنوی به پیروی از «خمسه» نظامی است.

۱۵- امروزه معنای کدام واژه از بیت زیر، تغییر یافته است؟

- «سگ اصحاب کهف روزی چند
 پی نیکان گرفت و مردم شد.»
 (۱) اصحاب
 (۲) روز
 (۳) نیکان
 (۴) مردم

۱۶- نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در بیت زیر به ترتیب کدام است؟

- «ز آزادگان، بردباری و سعی
 بیاموز، آموختن عار نیست»
 (۱) مفعول، نهاد، مسند
 (۲) متمم، مفعول، مسند
 (۳) متمم، مسند، مفعول
 (۴) نهاد، مفعول، مسند

۱۷- کدام بیت، مفهوم مشترکی با سایر ابیات ندارد؟

- (۱) عیب ارچه درون پوست بهتر
 آینه دوست، دوست بهتر
 (۲) روی را پاک بشوی، عیب بر آینه منه
 نقد خود را سره کن، عیب بر آینه منه (سره: خالص)
 (۳) چون به رخ خویش نظر کم گشاد
 عیب بر آینه، نه بر خود نهاد
 (۴) دیده ز عیب دگران کن فراز (بسته)
 صورت خود بین و در او عیب ساز

۱۸- بیت «همه کار ایام، درس است و پند / دریغا که شاگرد هشیار نیست» چند جمله دارد؟

- (۱) دو
 (۲) سه
 (۳) چهار
 (۴) پنج

۱۹- نوع «ی» در واژه‌های مشخص شده چیست؟

- جوانی که کار و شایستگی است
 که خودپسندی و پندار نیست
 (۱) مصدری
 (۲) نسبی
 (۳) شناسه
 (۴) استمراری

۲۰ - کدام بیت بر «پرهیز از نادرستی» تأکید دارد؟

- ۱) در حبس و خلوت، تا وارهم به مرگ
- ۲) چون سگ اصحاب کهف آن خرس زار
- ۳) چو فردا نامه خوانان، نامه خوانند
- ۴) به چشم بصیرت به خود در نگر
- یا پر برآورم بهر پریذنی
- شد ملازم در پی آن بردبار
- تو وینی نامه خود، ننگت آید
- تو را تا در آینه زنگار نیست

۲۱ - آرایه‌های «کنایه، مراعات نظیر و تشبیه» در کدام بیت آمده است؟

- ۱) تو و بالاه رویان گل ز شاخ عیش چیدن‌ها
- ۲) می‌رس از کفر و ایمان بیدلی را
- ۳) یک لحظه هستم می‌کند یک لحظه پستم می‌کند
- ۴) چو درمان است درد او دلم را
- من و چون غنچه از دست تو پیراهن دریدن‌ها
- که هم کفر و هم ایمانش تو باشی
- یک لحظه مستم می‌کند خودکامه‌ای خماره‌ای
- سزد گر درد بسیارم فرستد

۲۲ - همه آرایه‌ها در بیت «همی خوشه و دانه خروار شد / ز آغاز، هر خوشه خروار نیست» وجود دارد؛ به جز:

- ۱) تشخیص
- ۲) واج‌آرایی
- ۳) مراعات نظیر
- ۴) تکرار

۲۳ - با توجه به عبارت «رسم دوستی، شکستن آینه نیست»، کدام گزینه درست است؟

- ۱) یاران مهربان به انسان پشت نمی‌کنند.
- ۲) باید به فکر دوستان و اصلاح آنها باشیم.
- ۳) باید انتقادپذیر بود.
- ۴) نباید بدی‌های دوست را به او نشان داد.

۲۴ - همه بیت‌های زیر پرسش انکاری دارند؛ به جز گزینه

- ۱) عشق عین آب ماهی یا هوای آدم است
- ۲) از دست و زبان که بر آید؟
- ۳) زندگانی چگونه باید کرد؟
- ۴) که باور می‌کند در باغ ما، داغ صنوبر را
- می‌توان ای دوست، بی‌آب و هوا یک عمر زیست؟
- کز عهده شکرش به در آید
- چه کسان را نمونه باید کرد؟
- که باور می‌کند افتادن سرو تناور را؟

۲۵ - نوع پرسش در کدام بیت، انکاری است؟

- ۱) خبرت هست که مرغان سحر می‌گویند:
- ۲) که تواند که دهد میوه الوان از چوب
- ۳) اینک تو را چه شد، کای مرغ خانگی
- ۴) آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند
- آخر ای خفته، سر از خواب جهالت بردار؟
- یا که داند که بر آرد گل صد برگ از خار؟
- کوشش نمی‌کنی، پری نمی‌زنی؟
- آیا شود که گوشه چشمی به ما کنند؟

۲۶ - در همه گزینه‌ها، صفت مبهم وجود دارد، به جز

- ۱) ای همه غم‌های تو خوش، مرحبا.
- ۲) همه درگاه تو جویم، همه از فضل تو پیوم.
- ۳) ز آغاز، هر خوشه خروار نیست.
- ۴) هر دمش با من دلسوخته، لطفی دگر است.

۲۷ - در کدام گزینه، غلط املایی دیده می‌شود؟

- ۱) غنیمت، حاجت، عار، بصیرت
- ۲) زنگار، احتیاج، غنی، حجت
- ۳) مغتنم، حرص، میل، ضرب‌المثل
- ۴) مَطاع، هیاهو، فرتوت، خطا

۲۸ - مفهوم «شکستن» در کدام گزینه، متفاوت با بیت زیر است؟

- ۱) دلم شکستی و رفتی خلاف شرط مودت (دوستی)
- ۲) از بی‌وفایی تو رفیقا، دلم شکست
- ۳) دستم شکست گردش گردون سخت‌دل
- ۴) بشکن دل بی‌نواي ما را ای عشق
- خود شکن، آینه شکستن خطاست
- به احتیاط رو اکنون که آب‌گینه (شیشه) شکستی
- زین پس به هیچ روی، تو را دوست نیستم
- پایم بیست این فلک بی‌مرام پست
- این ساز، شکسته‌اش خوش آهنگ‌تر است

۲۹ - معنی واژه‌های «متاع، زنگار و عار» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) کالا، زنگ، امانت ۲) تابع، زنگ بزرگ، شغل ۳) کالا، غبار، ننگ ۴) تابع، ننگ، شغل

۳۰ - «تشبیه» تنها در گزینه‌ی وجود دارد.

- ۱) آینه چون نقش تو بنمود راست خودشکن، آینه شکستن خطاست
۲) چو بفروختی، از که خواهی خرید؟ متاع جوانی به بازار نیست
۳) همی دانه و خوشه خروار شد ز آغاز، هر خوشه خروار نیست
۴) به چشم بصیرت به خود درنگر تو را تا در آینه زنگار نیست

۳۱ - کتاب «مرزبان‌نامه» تألیف کیست و برای نخستین بار به چه زبانی نوشته شده بود؟

- ۱) سعدالدین وراوینی، هندی ۲) عنصرالمعالی، طبری ۳) مرزبان بن رستم، طبری ۴) نظام‌الملک توسی، هندی

۳۲ - در کدام بیت، استفهام انکاری به کار رفته است؟

- ۱) پیر گفتا که چه عزت زین به؟ که نی‌ام بر در تو بالین نه
۲) در دولت به رخم بگشادی تاج عزت به سرم بنهادی
۳) نوجوانی به جوانی مغرور رخسار پندار همی راند ز دور
۴) شکر گویم که مرا خوار ساخت به خسی چون تو گرفتار ساخت

۳۳ - بیت «آینه چون نقش تو بنمود راست / خود شکن، آینه شکستن خطاست» چه مفهومی را بیان می‌کند؟

- ۱) تواضع و فروتنی ۲) عیب‌جویی از دیگران ۳) واقع‌بینی و اصلاح خود ۴) خودبزرگ‌بینی

۳۴ - در تمامی گزینه‌ها از حرف «ی» به‌طور صحیح‌تری استفاده شده است، به جز

- ۱) به چشم بصیرت به خود در نگر / تو را تا در آینه زنگار نیست صدای خش‌خش برگ‌های پاییزی هنوز در گوشم است.
۲) هفته گذشته، آیین بزرگداشت مولوی در قونیه برگزار شد. کجائید ای شهیدان خدایی؟ / بلاجویان دشت کربلایی

۳۵ - در کدام بیت کلمات هم‌خانواده دیده می‌شود؟

- ۱) بحر و هجران رو نهد در وصل و ساحل رو دهد پس بروید جمله عالم لاله و ریحان ما
۲) چه ذوق از ذکر پیدا آید آن را که پنهان شوق مذکوری ندارد
۳) چه دل‌ها بردی ای ساقی به ساق فتنه‌انگیزت دریغا بوسه چندی بر زرخندان دلاویزت
۴) حکم مستوری و مستی همه بر خاتم تو است کس ندانست که آخر به چه حالت برود

۳۶ - در کدام گزینه، ترکیب مشخص‌شده، اضافی (مضاف و مضاف‌آلیه) است؟

- ۱) تا توانی، می‌گریز از یار بد یار بد بدتر بود از مار بد
۲) رفیق بد عامل ویرانگری و یار و همدم نیکوخال باعث شکل‌گیری شخصیت متعالی انسان است.
۳) یکی از زمینه‌های اجتماعی گمراه شدن، تأثیر هم‌نشین بد است.
۴) با بدان کم‌نشین که صحبت بد گرچه پاکی تو را پلید کند

۳۷ - کدام واژه هم‌خانواده‌ای در متن زیر ندارد؟

«متن‌های تعلیمی با هدف آموزش و اندرز نوشته شده‌اند؛ از این رو خواننده باید آهنگ و لحن متناسب با فضای تعلیمی را رعایت کند.»

- ۱) مراعات ۲) اعلام ۳) امتداد ۴) نسبت

۳۸ - کدام بیت پرشش انکاری ندارد؟

- ۱) اینک تو را چه شد، کای مرغ خانگی کوشش نمی‌کنی، پری نمی‌زنی؟
۲) صحنه جانبازی است اینجا؟ یا زمین بازی است اینجا؟
۳) دلا، غافل ز سبحانی، چه حاصل؟ مطیع نفس شیطانی، چه حاصل؟
۴) پیر گفتا که چه عزت زین به که نی‌ام بر در تو بالین نه

۳۹ - کدام گزینه متفاوت با بقیه است؟

- (۱) نصف، منصف، انصاف (۲) معرفت، معارف، تعریف (۳) خصلت، خصایل، خصیصه (۴) ظلم، مظلوم، ظالم

۴۰ - توضیحات زیر در مورد کدام شاعر معاصر می‌باشد؟

«شاعر پرآوازهٔ زبان فارسی در شهر تبریز متولد شد. سروده‌های او در زمینه‌های اجتماعی و اخلاقی و انتقادی است و حالتی اندرزگونه دارد. او در سال ۱۳۲۰ خورشیدی درگذشت.»

- (۱) پروین اعتصامی (۲) علی اسفندیاری (۳) سیدمرتضی آوینی (۴) محمدحسین شهریار

۴۱ - بیت «همه کار ایام درس است و پند / دریغا که شاگرد هشیار نیست» با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

- (۱) افتادم و مصلحت چنین بود بی‌بند نگیرد آدمی پند
 (۲) زمانه پندی آزادوار داد مرا زمانه چون نگری سربه‌سر همه پند است
 (۳) غافل مباش ار عاقلی، دریاب اگر صاحب‌دلی باشد که نتوان یافتن دیگر چنین ایام را
 (۴) پس بگردید و بگردد روزگار دل به دنیا در نبندد هوشیار

۴۲ - همهٔ گزینه‌ها پرسش انکاری دارند؛ به‌جز گزینهٔ

- (۱) چو بفروختی، از که خواهی خرید؟ متاع جوانی به بازار نیست
 (۲) تا کی آخر چو بنفشه، سر غفلت در پیش؟ حیف باشد که تو در خوابی و نرگس، بیدار
 (۳) ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست در حضرت کریم، تمنا چه حاجت است؟
 (۴) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها؟

۴۳ - در کدام گزینه، پرسش انکاری وجود ندارد؟

- (۱) شنیده‌اید که آسایش بزرگان چیست؟ برای خاطر بیچارگان نیاسودن
 (۲) چو بفروختی، از که خواهی خرید؟ متاع جوانی به بازار نیست
 (۳) از دست و زبان که بر آید کز عهدهٔ شکرش به در آید؟
 (۴) درختی که تو امروز نشانی، میوهٔ آن کجا توانی خورد؟

۴۴ - هم‌خانوادهٔ واژه‌های «مقتنم، احتیاج و بصر» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) غنیمت شمر، جز حقیقت مجوی که باری است فرصت، دگر بار نیست
 ب) همی دانه و خوشه خروار شد ز آغاز، هر خوشه خروار نیست
 ج) مپیچ از ره راست بر راه کج چو در هست، حاجت به دیوار نیست
 د) به چشم بصیرت به خود درنگر تو را تا در آینه زنگار نیست

- (۱) «د»، «ب» و «ج» (۲) «ب»، «الف» و «ج» (۳) «الف»، «ب» و «د» (۴) «الف»، «ج» و «د»

۴۵ - مفهوم بیت به کدام نکته اشاره دارد؟

«به چشم بصیرت به خود در نگر / تو را تا در آینه زنگار نیست»

- (۱) خودشناسی (۲) مفهوم‌شناسی (۳) روان‌شناسی (۴) جامعه‌شناسی

۴۶ - در کدام گزینه، هم‌خانواده‌ای برای هیچ‌یک از واژه‌های داده شده وجود ندارد؟

معاش - مناجات - مرخصی - تسلط - امتحان

- (۱) نام تو رخصت رویش است و طراوت زین سبب، برگ و باران تو را می‌شناسند
 (۲) آمادهٔ امر و نهی و فرمان باش هُشدار که منجی جهان آمد
 (۳) گلزار ز عیش لاله‌باران شد سلطان زمین و آسمان آمد
 (۴) لباسی دوختم بر قامت دل ز بود محنت و تار محبت

۴۷- در کدام گزینه نهاد وجود دارد؟

- (۱) گامی به سوی فراتر رفتن برداریم.
 (۲) پیام تبریکی برای مادر خود بنویسید.
 (۳) مرغان هوا و حشرات زمین را نگاه کن.
 (۴) نوجوانی تولد دوباره است.

۴۸- در کدام گزینه، «تمثیل» بارزتر است؟

- (۱) دل خون شد از امید و نشد یار یار من
 (۲) هر دم که دل به عشق دهی خوش دمی بود
 (۳) یاران همیشه در طرب و ما تمام عمر
 (۴) مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم
 (۱) ای وای بر من و دل امیدوار من
 (۲) در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست
 (۳) کنج غمی گرفته غریبانه سوختیم
 (۴) دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم

۴۹- در کدام گزینه دانش ادبی استفهام انکاری وجود دارد؟

- (۱) کجا می‌توانی، ز قلم رُبایی
 (۲) دانی که را سزد صفت پاکی؟
 (۳) تا چند منزوی، در کنج خلوتی؟
 (۴) پیاده ندیدی که جنگ آورد
 (۱) تو عشق میان من و میهن من؟
 (۲) آن کاو وجود پاک نیالاید
 (۳) در بسته تا به کی، در محبس تنی؟
 (۴) سر سرکشان زیر سنگ آورد؟

۵۰- کدام گزینه دربارهٔ بیت زیر نادرست است؟

- «آینه چون نقش تو بنمود راست»
 (۱) نقش: مفعول
 (۲) راست: صفت
 (۳) خود: مفعول
 (۴) خطا: مسند
 خود شکن آینه شکستن خطاست

۵۱- در کدام گزینه جایگاه «هسته» متفاوت است؟

- (۱) ساختن جهانی پرامید
 (۲) سخن انسان‌های بزرگ
 (۳) بزرگ‌ترین کشور دنیا
 (۴) شیوهٔ رفتار عارفان

۵۲- کدام گزینه پرسش انکاری ندارد؟

- (۱) اینک تو را چه شد، کای مرغ خانگی
 (۲) دست عشق از دامن دل دور باد
 (۳) درختی که تو امروز نشانی، میوهٔ آن کجا توانی خورد؟
 (۴) تو را پرواز بس زود است و دشوار
 (۱) می‌توان آیا به دل دستور داد؟
 (۲) کوشش نمی‌کنی، پری نمی‌زنی؟
 (۳) ز نوکاران که خواهد کار، بسیار؟

۵۳- در کدام بیت، پرسش انکاری وجود دارد؟

- (۱) دیدار یار غایب، دانی چه ذوق دارد؟
 (۲) چو بفروختی، از که خواهی خرید؟
 (۳) صحنهٔ جانبازی است اینجا؟
 (۴) خبرت هست که مرغان سحر می‌گویند:
 (۱) ابری که در بیابان بر تشنه‌ای بیبارد
 (۲) متاع جوانی به بازار نیست
 (۳) یا زمین بازی است اینجا؟
 (۴) آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار؟

۵۴- متن زیر چند وابستهٔ پسین دارد؟

«دوستان واقعی راه نیک‌بختی را به ما نشان می‌دهند و همراهان خوبی برای شکوفایی بهتر هستند.»

- (۱) شش
 (۲) هفت
 (۳) هشت
 (۴) نه

۵۵- کدام گزینه از نظر معنا نادرست است؟

- (۱) پندار: وهم، خیال
 (۲) عار: آبرو
 (۳) متاع: کالا
 (۴) نمودن: نشان دادن

۵۶- عبارت «دیگران نشان‌دهند، ما خوردیم، اکنون ما بنشانیم، دیگران بخورند.» به کدام ویژگی انسان اشاره دارد؟

- (۱) حرص و طمع
 (۲) بلندپروازی
 (۳) دنیاطلبی
 (۴) خیرخواهی برای آیندگان

۵۱- در کدام گزینه، پرسش انکاری وجود ندارد؟

- (۱) چو بفروختی، از که خواهی خرید؟
 (۲) چه جای حرص و هوس باطل است؟
 (۳) میوهٔ آن کجا توانی خورد؟
 (۴) وز کردهٔ خود چه برده‌ای سود؟

حکایت زیر را- که از کتاب «روضهٔ خلد» برگزیده ایم - بخوانید.

آورده اند که یکی از ملوک را پسری بود که او را به غایت دوست داشتی. روزی با وزرا گفت: «فرزند را کدام حرفت بهتر که او را بر آن حریص تر (تشویق)

کنند؟» همه اتفاق کردند که علم شریف تر مایه و لطیف تر سرمایه است. ملک زاده را به طلب علم فرستادند. به اندک روزگاری، علم بسیار حاصل کرد. روزی به بازار بگذشت. امتحان را پیش بقالی (سبزی فروش) رفت که: «دسته ای تره به من ده تا تو را مسئله تعلیم کنم». بقال گفت: «تره ای به مسئله ای نفروشم؛ زر بیار».

می تیرزد به دسته تره ای پیش بقال، علم جالینوس
علم و حکمت به پیش دانا بر گاو و خر را بیار کاه و سبوس

(می تیرزد: نمی ارزد / جالینوس: پزشک مشهور یونانی)

نماز شام پسر به خانه رفت متغیر حال. ملک پرسید که: «سبب تغییر چیست؟» گفت: «رای وزرا خطا افتاد که به هنری اشارت کردند که به دسته تره نمی خرنند». پادشاه گوهری نفیس به وی داد که: «پیش بقال بر و تره بستان». چون پیش بقال برد گفت: «تره را زر باید؛ نه به مسئله فروشم و نه به مهره». جواب پیش پدر آورد و گفت: «پیش جوهری بر». برد و به ده هزار دینار قیمت کرد. ملک زاده را حقیقت حال معلوم شد که گوهر گران بها و علم را همه کس قدر و قیمت نداند.

با توجه به حکایت بالا، به پرسش های زیر پاسخ دهید:

۵۸- مفهوم کدام مصراع با پیام حکایت، شباهت کمتری دارد؟

- ① قدر گل، بلبل شناسد، قدر باده، می پرست ② قدر مجموعه گل مرغ سحر داند و بس (مرغ سحر: بلبل)
③ به قدر دانش خود، هر کسی کند ادراک ④ علم حق، بالای تدبیر شماست

۵۹- شکل گزاره در کدام گزینه متفاوت است؟

- ① زندگی چیست؟ ② تجربه بسیاری از سفر برگرفتیم. ③ تکالیفم را نوشتم. ④ او به پدرش می نازد.

۶۰- در کدام بیت دانش ادبی، «کنایه» دیده می شود؟

- ① به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد
② خداوند کیوان و گردان سپهر فروزنده ماه و ناهید و مهر
③ ستودن نداند کس او را چو هست میان بندگی را بیایدت بست
④ خداوند نام و خداوند جای خداوند روزی ده رهنمای

۶۱- در بیت زیر، کدام گزینه دیده نمی شود؟

«در زندگی، مطالعه دل غنیمت است خواهی بخوان و خواه نخوان، ما نوشته ایم»

- ① مسند ② مضاف الیه ③ ماضی نقلی ④ صفت بیانی

۶۲- در کدام بیت غلط املائی دیده می شود؟

- ① هر پاره از دل من و از غصه قصه ای هر سطری از خصال تو از رحمت آیتی
② خمش کن مرده وار ای دل ازیرا به هستی متهم ما زین زبانیم
③ غنیمت شمر جز حقیقت مجوی که باری است فرصت دگر بار نیست
④ چنین گفت پاسخ کز اسفندیار اگر سر به جای آوری نیست آر

۶۳- رکن اول و رکن دوم تشبیه در بیت زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«بحر معنی ز سخن پر گوهر است هر یک آویزه گوش دیگر است»

- ① معنی - بحر ② معنی - گوهر ③ بحر - معنی ④ بحر - گوهر

۶۴- کدام گزینه بیانگر مفهوم پیری نیست؟

- ① دیروز خواستم چو به سوزن کنم نخی لرزید بند دستم و چشمم دگر ندید
② با دوک خویش پیرزنی گفت وقت کار کاوخ ز پنبه ریشتم موی شد سفید
③ همه عمر در تعب بودن از غم و غصه جان به لب بودن
④ از بس که بر تو خم شدم و چشم دوختم کم نور گشت دیده ام و قامتم خمید

۶۵ - کدام گزینه پرسش انکاری نیست؟

- ① هم از امروز سخن باید گفت
- ② پرسید زان میانه یکی کودکی یتیم
- ③ نور از کجا به روزن بیچارگان فتد؟
- ④ ای نام تو بهترین سرآغاز
- که خبر داشت که فردایی هست؟
- کاین تابناک چیست که بر تاج پادشاست؟
- چون گشت آفتاب جهان تاب ناپدید
- بی نام تو نامه کی کنم باز؟

۶۶ - جای خالی متن را با گزینه درست املائی تکمیل کنید.

آن‌ها عیب‌ها را هم به ما می‌نمایانند و آن را بی‌صدا و باز می‌گویند. ما باید بازاندیشی را پدید آوریم.

- ① بی‌هیاهو - فرصت
- ② بی‌هیاهو - فرست
- ③ بی‌هیاهو - فرصت
- ④ بی‌حیاهو - فرست

۶۷ - مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- ① تا جوانی به ستر (پوشش) کوش و نماز
- ② چو فروختی از که خواهی خرید؟
- ③ اگر در جوانی زدی دست و پای
- ④ جوانی و پیری بهار است و دی
- که جوانی دگر نیاید باز
- متاع جوانی به بازار نیست
- در ایام پیری به هُش باش و رای
- نه آن دی که باشد بهارش ز پی